Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. Gr. Cazacu
Dosarul nr. 3a-1624/22 (2-21190398-02-3a-21112022)

D E C I Z I E

07 iunie 2023 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Preşedintele completului Veronica Negru
Judecătorii Ecaterina Palanciuc și Ina Dutca
Grefier Marina Samatiuc

examinînd în ședință de judecată publică, cererea de apel înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 septembrie 2022, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Cracea Nadejda, ***** și ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL ”DOR-AUGUST” privind anularea deciziei de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021, încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina în beneficiul reclamanților a indemnizației unice ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999 în sumă de 76725 lei, încasarea prejudiciului moral în sumă totală de 30000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 10000 lei,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La data de 27 decembrie 2022, avocatul Codreanu Dumitru în interesele reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** s-a adresat cu acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL ”DOR-AUGUST” privind anularea deciziei de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021, încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina în beneficiul reclamanților a indemnizației unice ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999 în sumă de 76725 lei, încasarea prejudiciului moral

în sumă totală de 30000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 10000 lei (f.d.3-10).

În motivarea acțiunii s-a indicat, la data de 22.09.2021 Cracea Nadejda s-a adresat cu o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale (în continuare CTAS) Rezina pentru stabilirea şi achitarea indemnizației unice pentru deces în accident de muncă conform art.18 din LP nr.756 din 1999 privind asigurările contra accidente de muncă şi boli profesionale, beneficiar fiind ea şi doi copii minori, concubinul şi tatăl copiilor fiind ***** care a decedat la data de 16.09.2020 în urma unui accident de muncă mortal, fiind angajatul terțului, S.R.L. „DOR-AUGUST". Însă în termenul legal a primit Decizia de refuz de la CTAS Rezina pe motiv că la momentul decesului, ***** nu era asigurat din cauza că angajatorul nu a achitat contribuții de asigurări sociale de stat pentru el.

Cu prezenta Decizie nu a fost de acord şi a depus la data 11.11.2021 cerere prealabilă, iar la cererea prealabilă s-a răspuns printr-un refuz, expediat prin email la data de 26.11.2021, respectiv ultima zi de depunere a cererii de chemare în judecată va fi 27.12.2021 deoarece 26.12.2021 este o zi nelucrătoare, iar conform art. 389 Cod Civil în asemenea cazuri „ termenul expiră în următoarea zi lucrătoare" .

Consideră reclamanta ilegal răspunsul dat de Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) la cererea prealabilă, la fel cum şi decizia de refuz a reclamanților, din care considerente a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată cu argumentele ce urmează.

Cu referire la motivele dezacordului cu poziția expusă de CNAS și CTAS Rezina, susține reclamanta că argumentul refuzului pârâtului constă în aceea că deși s-a constatat că prezentul caz face parte din categoria accidentelor de muncă, pârâții consideră că decedatul nu era asigurat din cauza că angajatorul nu a achitat la timp contribuții de asigurări sociale pentru acele 2 zile muncite de decedat de la primirea sa la muncă şi până la deces, ori prin pct. 3.6 din Procesul verbal s-a constat vechimea în funcție de 2 zile muncă la terțul SRL „DOR AUGUST". Cu prezenta poziție din start nu a fost de acord deoarece conform legii în cazul de față anume angajatorul duce responsabilitatea de a calcula şi achita contribuțiile de asigurări sociale pentru angajații săi, dar nu salariatul decedat sau familia sa (în contrast cu alte profesii libere de exemplu chiar şi cea de avocat, notar unde singuri sunt responsabili de ducerea contabilității şi achitarea impozitelor). Din acest considerent, nu este echitabil de sancționat familia aflată în situația de risc social prin refuz din cauza încălcărilor admise de contabilitatea angajatorului. În asemenea cazuri, legea cât şi echitatea socială, morală prescrie pe scurt mecanismul ca statul prin agenții săi să calculeze sumele datorate de angajator inclusiv cu majorări pentru întârziere, angajatorul să fie somat să achite datoria acumulată, astfel statul își va primi sumele pe care nu le-a încasat plus careva

majorări, angajatorul va fi astfel sancționat (prin aceste penalități), iar familia decedatului își va primi ajutorul garantat inclusiv şi de Constituția RM.

Susține reclamanta că deși s-a constatat de ANSA că forma scrisă a contractului de muncă cu decedatul lipsea, aceasta nu înseamnă inexistența relațiilor de muncă ori potrivit art. 58 alin. 3 Codul Muncii, admiterea la muncă de către persoane responsabile din întreprindere echivalează cu perfectarea relațiilor de muncă pe o perioadă nedeterminată. Deci este prezentă încălcarea regulilor din partea terțului ca angajator al decedatului, iar conform legislației, anume CNAS dacă constată careva nereguli referitoare la neplata în termen a contribuțiilor sociale are dreptul de a calcula şi cu ajutorul colaborării cu FISC a executa silit deciziile luate cu privire la acest aspect așa cum prevede art. 28 şi 30 din Legea nr.489 din 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Suplimentar indică reclamanta că pentru a demonstra ilegalitatea acestei poziții luate de CNAS mai invocă deja şi practica judiciară şi face trimitere la hotărârea care a trecut toate trei verigi judiciare, cauza civilă nr. 3-229/17 (20-3-4492-15022017) luată de Judecătoria Chişinău sed. Centru, cauza Şarpe, Bujor c. CNAS, cât şi la decizia CSJ din 12.06.2013 cauza Morcov Irina c. CNAS dosar nr.3ra-894/13, ambele cazuri după obiectul litigiului sunt identice cu prezenta cauză unde magistrații la fel au luat poziția de rezolvare a litigiului conform poziției reclamantei de apărare, indicată în prezenta cerere, poziție cu care au fost somați prin inclusiv cererea prealabilă, însă CNAS fără a atrage atenția că deja în alte cazuri similare magistrații obligă pe ei la achitarea acestor ajutoarea sociale, CNAS oricum insistă în a aplica această poziție absolut ilegală undeva chiar fiind la limita unei infracțiuni (abuzul de serviciu art. 327 Cod Penal sau depășirea atribuțiilor de serviciu art. 328 Cod Penal) din partea anumitor funcționari publici din cadrul CNAS, care deși prin hotărâre irevocabilă li s-a spus nu o singură dată că în asemenea cazuri urmează de procedat la achitarea acestor indemnizații iar ei sunt indiferenți de ceea ce dictează Legea şi magistrații şi continuă să încalce drepturile cetățenilor RM.

Cu referire la argumentele pentru calculul indemnizației datorate de CNAS către reclamanți, invocă reclamanta că prin prisma art.18 din LP nr.756 din 1999 se încadrează ca beneficiari pentru a li se achita indemnizația de deces în accident de muncă 2 copii ai decedatului cât şi mama copiilor minori comuni cu decedatul care la momentul producerii accidentului avea şi are grijă de copiii decedatului sub vârsta de 3 ani şi nu muncea la acel moment. Astfel, potrivit tot acestui articol, în cazul la doi copii se achita indemnizația unică ca echivalent al „echivalentul a 8 salarii, calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puțin de 8 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul

asigurat, pentru doi copii”. Iar în cazul „altei persoane” (concubina decedatului şi mama copiilor minori comuni) „care, la momentul decesului asiguratului, nu lucrează şi are în îngrijire copii ai asiguratului sub vîrsta de 3 ani - echivalentul a 3 salarii, calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puțin de 3 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat. ” Deci în total 8 salarii + 3 salarii =11 salarii , calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puțin de 3 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat.

Prin urmare, dacă ***** a decedat în luna septembrie anul 2020, urmează de calculat în urmă 6 luni, adică legea spune premergătoarea nu spune şi consecutive, ori termenul de premergător conform DEX este „Care premerge, precedă ceva sau pe cineva. ” Astfel potrivit extrasului din contul salarial al decedatului, pe ultimele 6 luni premergătoarea lunii decesului oricum are un salariu mai mic decât cel pe economie din RM pe anul premergător decesului adică 2019 (dacă el a decedat în 2020), care potrivit HG nr.21 din 18.01.2019 s-a stabilit a fi în mărime de 6975 lei, media lunară salarială a decedatului de pe ultimele 6 luni premergătoare lunii decesului din care s-a achitat impozite la stat fiind 4464 lei 84 bani, calculată din salariul format pe luna a 7-a a anului 2020 în sumă de 3148,87 lei, luna a 6 salariul de 6942,42 lei, luna a 5 salariu de 953,39 lei, luna 4 salariu de 4054,41 lei, luna a 3 salariu de 5334 lei, luna a 2 salariu de 6356 lei, decât salariu mediu pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat, adică dacă el a decedat în 2020 înseamnă că urmează de luat în calcul salariul mediu pe economie pe anul 2019.

Astfel, suma totală a indemnizației datorate de CNAS către reclamanți este în valoarea de 76725 lei (reieşind din calculul 11 salarii x 6975 lei) ceea ce este o sumă considerabilă pentru ei.

Cu referire la repararea prejudiciului moral, susține reclamanta că pentru familia decedatului privarea în ajun de sărbători de iarnă de o sumă considerabilă (76725 lei) pentru ei, cu motive absolut ilegale, a creat o suferință morală manifestată prin dezamăgirea față de Statul RM, față de autoritățile publice din cauza că fiind aflați în condiții de risc social, autoritatea publică menită să ajute asemeni cetățeni în loc să le facă dreptate prin acordarea acestui ajutor, ei invers privează familia de proprietatea sa, ori banii care urmează a fi achitați unei persoane datorită legislației țării la fel pot fi priviți ca proprietate de care au fost lipsiți, prin urmare solicită să le fie reparat prejudiciul moral cu suma de 30 000 lei a câte 10 000 lei pentru fiecare reclamant. Şi nu în ultimul rând avocatul

reclamantei, menționează că atâta timp cât judecătorii din RM vor acorda despăgubiri morale prin echivalent bănesc cu sume extrem de diminuate, mergând pe practica nescrisă (tradițională încă din URSS) „că stat de la stat nu încasează bani" atâta timp în sistemul public, inclusiv cel de pensii nu va fi regulă, ilegalități cu care se vor confrunta destul de posibil şi judecătorii care ieșind la pensie se judecă cu CNAS sau alte autorități publice şi cu totul altceva va fi pe viitor când în mod indirect autoritățile publice vor fi „sancționate" pentru abuzurile lor prin încasarea din bugetul lor a prejudiciilor morale cu sume semnificative în măsură să disciplineze şi să trieze funcționarii buni de cei care iau asemenea decizii ilegale, ori anume atunci superiorii acestor funcționari vor da întrebări din ce cauză din bugetul instituției pleacă sume considerabile pentru repararea prejudiciilor morale cetățenilor în mod sistematic şi cine se face vinovat pentru aceasta.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, indică avocatul reclamantei că, având în vedere că nimeni din reclamanți nu au studii juridice şi nu își pot apăra singuri drepturile şi interesele legale, au fost nevoiți să-și angajeze avocat, achitînd onorariul în sumă de 10 000 lei, pentru reprezentarea lor în fața instanțelor de judecată, prin urmare anume această cheltuială patrimonială putea fi evitată dacă pârâtul nu acționa ilegal şi achita în modul cuvenit, legal, precum şi jurisprudențial suma totală a indemnizației ce li se cuvin reclamanților. Deci suma dată fiind reală, ceea ce se confirmă prin bonul de plată, suma este necesară precum şi nu în ultimul rând rezonabilă, ori de multe ori CEDO în cauze moldovenești a admis ca rezonabil un onorariu orar în sumă de 50-60 euro, uneori şi 100 euro pe oră, adăugător prin pct.5 din Decizia nr. 2 din anul 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților (dar acuma fiind anul 2022, diferență de 10 ani), s-a indicat „Un diapazon rezonabil şi recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaților din Republica Moldova este între 50 şi 150 euro/oră, deși avocații sunt absolut liberi să-şi stabilească tarifele orare şi în afara diapazonului menționat. Stabilirea unor tarife orare mai mari de 150 euro/oră sau mai mici de 50 euro/oră va depinde exclusiv de înțelegerea părților. " Având în vedere că inițial, pentru cunoașterea problemei clientului la consultație, care a durat aproximativ o oră, apoi a fost nevoit să piardă circa 3 ore doar pe drum din Chişinău spre CTAS Rezina pentru depunerea cererii inițiale la care s-a refuzat, apoi circa 1 oră pentru redactarea cererii prealabile, apoi circa 2 ore pentru redactarea prezentei cereri de chemare în judecată precum şi prezența în toate ședințele de judecată, uşor se ridică la peste 15 ore de muncă ceea ce dacă ar fi înmulțit la tariful minimal de 50 euro per oră ar fi suma de 750 euro echivalentul a circa 15 000 lei, avocatul însă a solicitat onorariul său de 10 000 lei, sumă care consideră că va fi echitabil de întors familiei decedatului din contul pârâtului.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2022, s-a admis parțial acțiunea, s-a anulat decizia de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a achita în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** indemnizația unică ca urmare a decesului de muncă a lui *****, conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și *****, prejudiciul moral total în mărime de 2000 (două mii) lei. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și *****, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate. (f.d.111, 117-125).

Solicitările apelantului:

La data de 27 septembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, ulterior motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Rîșcani din 20 septembrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.113-114).

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărîrile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administratiuv, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele pricinii urmează că, hotărîrea contestată a fost pronunțată la data de 20 septembrie 2022 (f.d.111), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data 27 septembrie 2022 (f.d.113-114), hotărîrea motivată a instanței de fond, fiind recepționată de partea apelantă la 03 noiembrie 2022 (f.d.130), apelul motivat a fost înregistrat la data de 10 noiembrie 2022 (f.d.131-137). Astfel, instanța conchide că apelul nemotivat și cel motivat au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel înaintată, reprezentantul apelantului CNAS a indicat că, consideră nemotivată soluţia primei instanţe, or, Casa Naţională de

Asigurări Sociale la emiterea actului administrativ s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

Menționează că, urmare a examinării dreptului la indemnizația de deces, s-a constatat, că conform datelor din Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, SRL „DOR-AUGUST” (unitatea la care s-a produs accidentul de muncă) pentru ***** nu a prezentat datele cu privire la angajare, venitul și calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru luna septembrie 2020, respectiv, ***** la momentul producerii accidentului de muncă nu avea statut de persoană asigurată.

Totodată, comunică că, începând cu 16.09.2020 și începând cu 01.10.2021 dnei Cracea Nadejda i s-a stabilit alocație socială în cazul pierderii întreținătorului (tatălui *****) pentru copiii minori ***** și *****, lunar pentru fiecare copil.

Subsidiar, reclamanta mai beneficiază pentru fiecare copil de un suport financiar, ca beneficiar de alocație socială în cazul pierderii întreținătorului.

Cu referire la reflectarea datelor din contul personal al defunctului, CNAS prin scrisoarea nr.C-2122/21 din 25.11.2021, a informat/recomandat intimata prin prisma prevederilor legale de a solicita SRL „Dor-August” să prezinte la SFS Rezina dările de seamă privind declararea angajaților, veniturilor și a contribuțiilor de asigurări sociale calculate și achitate la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru luna septembrie 2020. (IPC2018)

Iar, urmare a prezentării declarației și achitării contribuțiilor de asigurări sociale, organul de asigurări sociale este dispus de a revizui oportunitatea stabilirii pensiei și a indemnizației de deces survenită în urma accidentului de muncă.

Intimata a ignorat recomandarea CNAS, invocând existența procesului verbal nr.23/2 din 20.10.2020 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, emis de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în temeiul căruia solicită indemnizația unică de deces în mărime de 5 salarii medii pe economie, în temeiul Legii nr. 756/1999 privind asigurările pentru accidente de muncă și boli profesionale și stabilirea pensiei pentru pierderea întreținătorului în baza Legii nr. 156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În urma examinării procesului verbal privind cercetarea accidentului de muncă mortal a lui ***** din 20.10.2020 s-a constatat că, dânsul era angajat ca muncitor auxiliar la SRL „Dor-August”, de 2 zile, fără buletin de identitate, fără includerea lui în tabelul de pontaj, fără luarea la evidență a decedatului și fără calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale în bugetul de asigurări sociale de stat. Cu atât mai mult, că potrivit Sistemului Informațional al Casei Naționale defunctul ***** nu se vizualizează ca angajat al entității menționate.

În atare circumstanțe, în prezent soția decedatului Cracea Nadejda solicită din bugetul de asigurări sociale de stat indemnizație unică de deces și stabilirea pensiei de urmaș fără ca decedatul să fie angajat cu acte în regulă și fără calcularea și

achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat în bugetul de asigurări sociale de stat numai în baza procesului verbal privind certarea accidentului de muncă, aducând prejudiciu semnificativ (peste 50 mii lei) Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Atrage atenția, că pentru acordarea indemnizației solicitate, procesul verbal de cercetare a accidentului de muncă urmează să fie în coroborare cu înregistrarea beneficiarului în sistemul public de asigurări sociale și să achite contribuțiile de asigurări sociale de stat.

Fiind analizată hotărârea motivată, s-a constatat că de fapt instanța de fond a lăsat această hotărâre complet nemotivată, fiind înscrise și enumerate doar prevederile legale ce țin de procedura în contencios administrativ și scopul legislației administrative.

În dispozitivul actului judecătoresc instanța de fond obligă CNAS să achite indemnizația unică conform Legii nr.756/1999 asigurării pentru accidentele de muncă și boli profesionale, însă în motivarea hotărârii citate nu este indicat în ce condiție se încadrează intimata pentru acordarea prestației solicitate.

Hotărârea emisă la data de 20.09.2022 de către instanța de fond are un caracter general și neclar, care pune în dificultate executarea ulterioară a acesteia, dat fiind faptul că nu sunt clare condițiile în care instanța de fond a încadrat spața dată.

Reiterează că CNAS a examinat pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată prin prisma prevederilor Legii nr.756/1999 asigurării pentru accidentele de muncă și boli profesionale însă temei de drept pentru admiterea acestora nu s-a constatat.

În partea ce ține de încasarea din contul Casei Naționale în beneficiul intimatei a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei, CNAS apreciază ca pretenția dată ca fiind de asemenea neîntemeiată, or, la emiterea de către apelantă a refuzului în acordarea indemnizației solicitate, apelanta s-a condus în strictă conformitate de prevederile legislației în domeniu.

Or, simpla invocare de către intimată în cererea de chemare în judecată a pretențiilor privind încasarea prejudiciului moral de la CNAS, fără a se aduce argumente sustenabile în acest sens, nu poate sta la baza admiterii acestei pretenții. Sarcina argumentării și probațiunii a pretinsei pagube morale este pusă pe seama celui ce o invocă.

Poziția părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului CNAS – Procopciuc Carolina a solicitat admiterea apelului din motivele invocate.

Reprezentantul intimatei Cracea Nadejda – avocatul Codreau Dumitru în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărîrii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind poziția participanților la proces, studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii primei instanţe, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Actele cauzei atestă cu certitudine că, la data de 27 decembrie 2022, avocatul Codreanu Dumitru în interesele reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** s-a adresat cu acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL ”DOR-AUGUST” privind anularea deciziei de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021, încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina în beneficiul reclamanților a indemnizației unice ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999 în sumă de 76725 lei, încasarea prejudiciului moral în sumă totală de 30000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 10000 lei (f.d.3-10).

Judecând pricina în fond, prima instanţă, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2022, a admis parțial acțiunea, a anulat decizia de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021. A obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de achita în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** indemnizația unică ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999. A încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și *****, prejudiciul moral total în mărime de 2000 (două mii) lei. A încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamanților Cracea Nadejda, ***** și *****, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d.111, 117-125).

Verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanței, Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, soluția adoptată de instanța de fond este justă, iar în fortificarea acestei concluzii se impun a fi precizate următoarele.

În corespundere cu prevederile ar.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) al aceluiași act normativ, explică că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din art.93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, se reține că, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine faptul că, Cracea Nadejda și defunctul ***** s-au aflat în concubinaj, ultimul fiind tatăl copiilor minori ***** și *****, fapt ce se constată prin certificatele de naștere a copiilor (f.d. 35-36).

Totodată, potrivit hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19.07.2021 s-a constatat paternitatea lui *****, născut la ***** și decedat la 16.09.2020, în privința fiicei minore *****, născută la ***** (f.d. 68).

Potrivit procesului-verbal nr. 23/2 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, întocmit de către Direcția Siguranța Ocupațională a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, rezultă că, defunctul ***** a decedat la 16.09.2020, în urma accidentului de muncă și anume a intoxicației cu bioxid de carbon, survenit la locul de muncă, secția de spălare a utilajului a „DOR-AUGUST” S.R.L. (f.d. 11-16).

La data de 22.09.2021, reclamanta s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina cu o cerere privind stabilirea indemnizației de deces pentru doi copii minori, ***** și *****, în urma decesului în accident de muncă a tatălui lor *****.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. 40334 din 04.11.2021 s-a respins cererea în stabilirea indemnizației unice în urma accidentului de muncă depusă Cracea Nadejda, fiind indicat că la data producerii accidentului de muncă, persoana nu este asigurată (f.d. 18).

Prin cererea prealabilă depusă de avocatul Codreanu Dumitru în interesele reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina privind respingerea cererii în stabilirea indemnizației unice în urma accidentului de muncă nr. 40334 din 04.11.2021 cu emiterea unei noi decizii de acceptare a cererii privind achitarea indemnizației unice în urma accidentului de muncă pentru doi copii și reclamanta care are în grijă copil sub vârsta de 3 ani (f.d. 19-21).

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2122/21 din 25.11.2021 s-a respins cererea prealabilă a avocatului Codreanu Dumitru în interesele reclamanților (f.d. 22).

Astfel, la data de 27 decembrie 2022, avocatul Codreanu Dumitru în interesele reclamanților Cracea Nadejda, ***** și ***** s-a adresat cu prezenta acțiune (f.d.3-10).

Completul judiciar, generalizând revendicările reclamantei/intimatei, aşa cum au fost susţinute în cursul judecării litigiului, reține că, instanţa de fond just a constatat că, acţiunea reclamanților este întemeiată, constatând cert că decizia contestată contravine prevederilor legale.

La acest capitol, Completul judiciar conchide că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin de către instanța de fond.

Conform prevederilor articolului 10 alin. (1) Cod administrativ prevede că, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.(2) Decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Articolul 11 din Codul Administrativ prevede categoriile actelor administrative individuale

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile –actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile –actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Conform art.31 din Codul Administrativ, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art.32 din Codul Administrativ, (1) Procedura administrativă se structurează astfel încît participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntîrziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse. (2) În condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Conform art.119 din Codul Admninistrativ, (1) Conţinutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. (2) Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreţionar corespunzător obligaţiilor sale. (3) La cererea unui participant , actul administrativ individual emis verbal este confirmat în scris în termen de o săptămînă. Cererea se depune în decursul unei luni de la comunicarea actului administrativ. (4) Autoritatea publică poate elibera o confirmare scrisă şi din oficiu.

În conformitate cu art.225 din Codul Administrativ, (1) Instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

La caz, Completul de judecată reține că, obiectul material al prezentei acţiuni de contencios administrativ î-l constituie de fapt cerința reclamanților în circumstanțele expuse de obligare a pîrîtului să emită actul administrativ prin care să achite indemnizația unică ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă şi boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999, în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756 din 24 decembrie 1999, dreptul la asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale este garantat de stat.

În sensul art. 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 8 iulie 1999, *asigurat* este persoană fizică aptă pentru muncă, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, pentru care plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătesc contribuții de asigurări sociale în vederea beneficierii de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege.

Conform art. 4 alin. (1) al Legii menționate, în sistemul public, sînt asigurate obligatoriu, prin efectul legii: persoana care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă.

Iar în condițiile art. 3 lit. a) din Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756 din 24 decembrie 1999, în conformitate cu prezenta lege, în mod obligatoriu, sînt asigurați pentru accidente de muncă și boli profesionale și se denumesc asigurați: cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, în bază de contract individual de muncă, încheiat cu un angajator din Republica Moldova.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că motiv al refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cererea Cracea Nadejda l-a constituit faptul că decedatul ***** la momentul survenirii riscului, nu a fost în raporturi de muncă și nu a fost înregistrat în calitate de contribuabil la fondul de asigurări sociale.

Recapitulând însă actele cauzei, instanța de apel menționează că așa după cum rezultă din procesul-verbal nr. 23/2 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, întocmit de către Direcția Siguranța Ocupațională a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, rezultă că, „DOR-AUGUST” S.R.L. în calitate de angajator persoană juridică, l-a admis la lucru pe ***** fără încheierea contractului individual de muncă și fără instruirea lui în domeniul securității și sănătății în muncă.

Astfel, argumentul intimatului cu referire la faptul că Cracea Nadejda nu poate pretinde la plățile solicitate din bugetul asigurării sociale de stat, deoarece soțul decedat nu era angajat în câmpul muncii și prin efectul legii nu avea statut de asigurat, nu poate fi reținut ca întemeiat, întrucât se combate prin circumstanțele enunțate.

Contrar celor menționate de către apelant, instanța de apel reține că, între „DOR-AUGUST” S.R.L. și ***** au existat relații de muncă, fapt ce rezultă din procesul-verbal nr. 23/2 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, întocmit de către Direcția Siguranța Ocupațională a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

La acest capitol, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consemnează prevederile art. 58 alin. (3) Codul muncii, care expres reglementează situația neperfectării formei scrise a contractului individual de muncă, și stipulează că în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de angajator ulterior, în mod obligatoriu.

Astfel, legislația muncii prevede că angajatorul era obligat de a perfecta în privința salariatului contractul individual de muncă, responsabilitatea și obligația survenind în temeiul legii și fiind pusă pe seama celui care angajează, iar de această încălcare nu poate răspunde salariatul.

Sub acest aspect, afirmația Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că ***** nu avea încheiat un contract de muncă și nu deținea calitatea de persoană asigurată obligatoriu prin efectul legii, deoarece nu a achitat contribuțiile de asigurări sociale în bugetul de asigurări sociale de stat, este irelevant în situația în care salariatul nu are obligația de a calcula și transfera contribuțiile de asigurări sociale.

În baza temeiurilor de fapt și drept expuse, Completul conchide că ***** a fost admis la locul de muncă și prin urmare angajatorul era obligat de a încheia contract individual de muncă cu acest salariat, de a-l asigura pentru accidente de muncă și boli profesionale din momentul admiterii la muncă, precum și a depune contribuțiile de asigurări sociale pe numele salariatului în cauză.

De altfel, faptul încălcării legislației de către angajator nu poate și nici nu trebuie să afecteze drepturile asiguratului și a familiei acestuia, având în vedere că statul garantează dreptul la asigurare pentru accidente de muncă și stabilește prin mecanisme juridice protecția salariaților și a familiilor acestora, asigurându-i de apariția unor riscuri eventuale de pierdere a capacității de muncă sau pierdere a întreținătorului în urma acidentelor de muncă.

În acestă ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, decizia contestată cu nr. 40334 din 04.11.2021 a fost emisă cu încălcarea dreptului discreționar, iar ca urmare acest fapt duce nulitatea acestuia ca fiind emis contrar prevederilor legii.

În conformitate cu art. 18 alin. (1) lit. a) și c) din Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756 din 24 decembrie 1999, în cazul decesului asiguratului, ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, de indemnizație de deces beneficiază: copiii asiguratului care, la momentul decesului acestuia au vârsta de până la 18 ani sau au împlinit această

vârstă, dar fără a depăși vârsta de 23 de ani, dacă își continuă studiile la instituții de învățământ secundar, mediu de specialitate și superior, cursuri de zi; soțul sau unul din părinții asiguratului decedat, sau o altă persoană care, la momentul decesului asiguratului, nu lucrează și are în îngrijire copii ai asiguratului sub vârsta de 3 ani.

Alineatul (2) al aceluiași articol, prevede că indemnizația de deces se acordă o singură dată, în sumă fixă, corespunzător numărului și categoriei persoanelor aflate în întreținerea asiguratului după cum urmează:

a) pentru copiii în vârstă de până la 18 ani sau peste această vârstă, fără a depăși vârsta de 23 de ani, dacă își continuă studiile la instituții de învățământ secundar, mediu de specialitate și superior, cursuri de zi, sau pentru copiii cu dizabilități, indiferent de vârstă:

- echivalentul a 12 salarii, calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puțin de 12 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat, pentru trei sau mai mulți copii;

b) pentru soţul asiguratului care, la momentul decesului acestuia, este încadrat într-un grad de dizabilitate sau a atins vîrsta de pensionare – echivalentul a 3 salarii, calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puţin de 3 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat;

c) pentru soțul sau unul din părinții asiguratului decedat, sau o altă persoană care, la momentul decesului asiguratului, nu lucrează și are în îngrijire copii ai asiguratului sub vârsta de 3 ani - echivalentul a 3 salarii, calculate ca medie a salariului lunar asigurat al asiguratului decedat pe ultimele 6 luni premergătoare lunii în care s-a produs accidentul de muncă sau a fost constatată îmbolnăvirea profesională, dar nu mai puțin de 3 salarii medii lunare pe economie pentru anul premergător anului în care s-a produs cazul asigurat.

La caz, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Cracea Nadejda, la momentul decesului soțului nu era angajată la muncă, având la întreținere doi copii minori: ***** și *****, fapt ce rezultă din certificatele de naștere ale acestora anexate la materialele cauzei.

În astfel de condiții, rezultă că Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să calculeze și să achite reclamanților Cracea Nadejda d.n. *****, ***** d.n. ***** și ***** d.n. ***** indemnizația unică ca urmare a decesului de muncă a lui ***** conform Legii asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de admite parțial cerința reclamantei Cracea Nadejda cu privire la repararea prejudiciului moral.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Potrivit art. 2037 al Codului Civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale față de intimata Cracea Nadejda manifestate prin tergiversarea de a-i calcula și achita plățile sociale ce i se cuvin și refuzul în soluționarea pozitivă a cererii acesteia, i-au cauzat recurentei anumite stări de frustrare, acțiuni care justifică încasarea unor despăgubiri morale materializate în cuantum bănesc. Or, în speța dată, însăși anularea actului administrativ contestat, nu ar reprezenta în sine o satisfacție echitabilă pentru prejudicial moral cauzat intimatei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților.

Astfel, se apreciază că, corespunzând criteriului stabilit de norma idem de asigurare a minimului cuantumului prejudiciului moral și asigurând esența reparării prejudiciului moral – asigurarea echității, Completul de judecată reține că instanța de fond întemeiat a stabilit că, suma de 2000 lei, ca fiind una echitabilă și proporțională, or unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, echitabilă suferințelor suportate de către reclamantă, nefiind excesivă pentru autoritatea pârâtă și care nu ar constitui un venit nejustificat.

Ce ține de pretenția intimatei cu privire la încasarea din contul apelantului a cheltuielilor pentru asistență juridică, Completul de judecată reține că, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de admitere parțială, din următoarele considerente.

Potrivit art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (11) din Codul procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În cadrul procesului reclamanta/intimata a fost reprezentată de avocatul Codreanu Dumitru, la materialele cauzei a fost prezentat bonul de plată seria DAA nr. 07432454 din 04.10.2021, prin care se confirmă achitarea de către Cracea Nadejda în beneficiul CA „Codreanu Dumitru”, a sumei de 10000,00 lei, pentru servicii juridice conform contractului de asistență juridică nr. 101 din 14.05.2021 (f.d. 85).

Totodată, instanța de apel notează că, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor; copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul). De asemenea, pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a

lucra în alte dosare, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, şi alţi factori la discreţia instanţei.

Astfel, Colegiul constată că suma pretinsă de intimată spre compensare din contul apelantului, în contextul în care prin hotărîrea instanței de fond s-a dat câștig de cauză reclamantei este parțial întemeiată, fiind de fapt achitată de către reclamantă avocatului, este necesară, dar rezonabilă în partea admisă de prima instanță în contextul realizării dreptului reclamanților la apărare, garantat de art. 26 al Constituției Republicii Moldova şi art. 40 Cod administrativ.

În contextul celor supra-elucidate, Completul judiciar reține că instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, nu pot fi reţinute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanţă a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susţinerile date vin în contradicţie cu cele relatate mai sus.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul, că hotărîrea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelant sînt neîntemeiate, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărîrea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(l) lit.a) Cod administrativ, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menţine hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 septembrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Cererea de recurs se depune la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel.

Motivarea recursului se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 30 zile de la notificarea deciziei integrale a instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Preşedintele completului, Veronica Negru

Judecătorii Ecaterina Palanciuc

Ina Dutca